

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
JULIANE KOKOTT
της 1ης Δεκεμβρίου 2016¹

Υπόθεση C-598/14 P

**Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO)
κατά**

Gilbert Szajner

«Αίτηση αναιρέσεως — Σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Λεκτικό σήμα “LAGUIOLE” — Αίτηση κηρύξεως ακυρότητας λόγω των δικαιωμάτων επί της προγενέστερης εταιρικής επωνυμίας “Forge de Laguiole” — Εν μέρει κήρυξη ακυρότητας από το τμήμα προσφυγών του EUIPO — Εν μέρει ακύρωση της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών από το Γενικό Δικαστήριο — Άρθρο 8, παράγραφος 4, άρθρο 53, παράγραφος 1, στοιχείο γ', και άρθρο 65, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 207/2009 — Καθορισμός της εκτάσεως της προστασίας που απονέμεται σε σημείο από την οικεία εθνική νομοθεσία — Απόφαση εθνικού δικαστηρίου που εκδόθηκε μετά την απόφαση του τμήματος προσφυγών του EUIPO — Έλεγχος της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών από το Γενικό Δικαστήριο — Άρθρο 58, παράγραφος 1, του Οργανισμού του Δικαστηρίου — Έλεγχος της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου από το Δικαστήριο στην κατ' ανáιρεση διαδικασία»

I – Εισαγωγή

1. Η υπό κρίση κατ' ανáιρεση διαδικασία έχει κατά βάση ως αντικείμενο το ζήτημα σε ποια έκταση τα δικαστήρια της Ένωσης δύνανται να ασκούν έλεγχο επί της εθνικής νομοθεσίας στο πλαίσιο του καθεστώτος έννομης προστασίας του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Το ζήτημα αυτό ανακύπτει κατά την εκδίκαση διαφοράς, στο πλαίσιο της οποίας εμφανίζεται ο όρος «Laguiole», που στη Γαλλία παραπέμπει όχι μόνο σε μαχαίρια, αλλά και σε πλήθος αντιδικιών. Οι αντιδικίες αυτές αφορούν, ειδικότερα, τη χρήση του ονόματος του χωριού Laguiole, το οποίο στην εποχή μας χρησιμοποιείται από πολλούς ως συνώνυμο των διάσημων πτυσσόμενων μαχαιριών που κατά παράδοση κατασκευάζονται εκεί. Το ζήτημα σε ποια έκταση το όνομα αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εμπορία προϊόντων τα οποία ουδεμία σχέση έχουν με την περιοχή του Laguiole δεν έχει ακόμα επιλυθεί οριστικά στο εθνικό δίκαιο².
3. Ωστόσο, εν προκειμένω τίθεται αποκλειστικώς το –ανεξάρτητο από τα ανωτέρω– ζήτημα της εκτάσεως της προστασίας της εταιρικής επωνυμίας «Forge de Laguiole» στο πλαίσιο του άρθρου 8, παράγραφος 4, στοιχείο β', του κανονισμού 207/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο L. 711-4, στοιχείο b, του γαλλικού κώδικα πνευματικής ιδιοκτησίας.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

2 — Η μέχρι τούδε τελευταία πράξη της άνω των 20 ετών κρατούσας διαμάχης για τη χρήση του ονόματος «Laguiole» συνίσταται σε μια απόφαση του γαλλικού Cour de cassation της 4ης Οκτωβρίου 2016· βλ. σχετικώς, καθώς και γενικώς επί του ιστορικού της διαφοράς, Tymen, E., «Une nouvelle manche dans la guerre autour des couteaux Laguiole», *Le Figaro* της 11ης Οκτωβρίου 2016, διαθέσιμο στο <http://www.lefigaro.fr/conjoncture/2016/10/11/20002-20161011ARTFIG00196-une-nouvelle-manche-dans-la-guerre-autour-des-couteaux-laguiole.php>. Η

4. Το τμήμα προσφυγών του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) έκρινε σχετικώς ότι η εταιρική επωνυμία προστατεύεται, σύμφωνα με τη γαλλική νομολογία, κατ' αρχήν για όλες τις δραστηριότητες που καλύπτονται από τον εταιρικό σκοπό της εταιρίας που φέρει την επωνυμία. Αντιθέτως, κατά το Γενικό Δικαστήριο, η εταιρική επωνυμία προστατεύεται μόνο για δραστηριότητες που πράγματι ασκούνται από την επιχείρηση. Την κρίση του αυτή το Γενικό Δικαστήριο τη στήριξε στην απόφαση του γαλλικού Cour de cassation, της 10ης Ιουλίου 2012, στην υπόθεση Cœur de Princesse (στο εξής: απόφαση Cœur de princesse)³, η οποία όμως εκδόθηκε μετά την απόφαση του τμήματος προσφυγών.

5. Κατά το EUIPO, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε εν προκειμένω σε πλάνη περί το δίκαιο. Τούτο διότι το Γενικό Δικαστήριο δύναται να ακυρώσει απόφαση της επιτροπής προσφυγών μόνον εφόσον η πλάνη περί το δίκαιο συνέτρεξε κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως αυτής. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο, έχοντας λάβει υπόψη του την απόφαση Cœur de princesse, δεν διαπίστωσε πλάνη του τμήματος προσφυγών, αλλά αντικατέστησε την εκτίμηση του τελευταίου με τη δική του. Αντιθέτως, κατά την άποψη του Γενικού Δικαστηρίου, η απόφαση Cœur de princesse απλώς αποδίδει το γαλλικό δίκαιο όπως θα έπρεπε να είχε εφαρμοστεί από το τμήμα προσφυγών⁴.

6. Το αμφιλεγόμενο αυτό ζήτημα καθιστά σαφές ότι η παραπομπή στο εθνικό δίκαιο στο πλαίσιο του καθεστώτος που διέπει το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν συμβαδίζει πλήρως με τις αρχές που κατά κανόνα διέπουν τον έλεγχο που ασκεί το Γενικό Δικαστήριο επί των αποφάσεων των τμημάτων προσφυγών του EUIPO. Τούτο διότι, βάσει των αρχών αυτών, το Γενικό Δικαστήριο πρέπει κατά κανόνα να περιορίζεται στο να εκδίδει την απόφαση που όφειλε να είχε εκδώσει το τμήμα προσφυγών, ερειδόμενο στα στοιχεία που αποτέλεσαν την ιστορική βάση της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών. Από τη μέχρι τούδε νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ήδη ότι οι αρχές αυτές δεν εφαρμόζονται अपαράλλακτες όταν πρόκειται για την ερμηνεία διατάξεως της εθνικής νομοθεσίας από το Γενικό Δικαστήριο. Η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως παρέχει στο Δικαστήριο την ευκαιρία να συγκεκριμενοποιήσει και να αναπτύξει περαιτέρω τη νομολογία αυτή⁵.

II – Το νομικό πλαίσιο

A – Το δίκαιο της Ένωσης

1. Ο Οργανισμός του Δικαστηρίου

7. Το άρθρο 58, παράγραφος 1, του Οργανισμού του Δικαστηρίου έχει ως εξής:

«Η αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου περιορίζεται σε νομικά ζητήματα. Ως λόγοι αναιρέσεως επιτρέπεται να προβάλλονται αναρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου, πλημμέλειες κατά την ενώπιόν του διαδικασία που θίγουν τα συμφέροντα του αναιρεσείοντος και παραβίαση του ενωσιακού δικαίου από το Γενικό Δικαστήριο.»

3 — Παράρτημα 4 του υπομνήματος επί της αιτήσεως αναιρέσεως το οποίο κατέθεσε ο G. Szajner.

4 — Βλ. σκέψη 51 της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της 21ης Οκτωβρίου 2014, Szajner κατά ΓΕΕΑ – Forge de Laguiole (LAGUIOLE) (T-453/11, EU:T:2014:901) (στο εξής, επίσης: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση).

5 — Αποφάσεις της 5ης Ιουλίου 2011, Edwin κατά ΓΕΕΑ (C-263/09 P, EU:C:2011:452), και της 27ης Μαρτίου 2014, ΓΕΕΑ κατά National Lottery Commission (C-530/12 P, EU:C:2014:186).

2. Ο κανονισμός 207/2009

8. Ο κανονισμός (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ης Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα⁶, αντικαταστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁷. Στο πλαίσιο αυτό, από τα άρθρα 8, 52 και 63 του κανονισμού 40/94 προήλθαν, χωρίς ουσιώδη τροποποίηση, τα άρθρα 8, 53 και 65 του κανονισμού 207/2009.

9. Το άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 207/2009 ορίζει τα εξής:

«(4) Κατόπιν ανακοπής του δικαιούχου του μη καταχωρισμένου σήματος ή άλλου χρησιμοποιούμενου στις συναλλαγές σημείου το οποίο δεν έχει μόνον τοπική ισχύ, το αιτούμενο σήμα δεν γίνεται δεκτό για καταχώριση, στις περιπτώσεις και στον βαθμό που σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία ή το δίκαιο του κράτους μέλους που διέπει το σημείο αυτό:

- α) Δικαιώματα επί του εν λόγω σημείου έχουν αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης σήματος της ΕΕ ή, ενδεχομένως, πριν από την ημερομηνία της προτεραιότητας που προβάλλεται σε υποστήριξη της αίτησης σήματος της ΕΕ·
- β) το εν λόγω σημείο παρέχει στον δικαιούχο του το δικαίωμα να απαγορεύσει τη χρήση πλέον πρόσφατου σήματος.»

10. Το άρθρο 53, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009 ορίζει τα εξής:

«(1) Το σήμα της ΕΕ κηρύσσεται άκυρο μετά από αίτηση που υποβάλλεται στο Γραφείο ή μετά από άσκηση ανταγωγής στα πλαίσια αγωγής για παραποίηση/απομίμηση:

[...]

- γ) όταν υφίσταται προγενέστερο δικαίωμα προβλεπόμενο στο άρθρο 8, παράγραφος 4, και πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου αυτής.»

11. Το άρθρο 65, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 207/2009 έχει ως εξής:

«(1) Επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου κατά αποφάσεων του τμήματος προσφυγών.

(2) Προσφυγή επιτρέπεται για λόγους αναρμοδιότητας, παράβασης ουσιώδους τύπου, παράβασης της συνθήκης, του παρόντος κανονισμού ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικά με την εφαρμογή τους ή για κατάχρηση εξουσίας.»

B– Η γαλλική νομοθεσία

12. Το άρθρο L. 711-4, στοιχείο b, και το άρθρο L. 714-3 του γαλλικού Code de la propriété intellectuelle (κώδικα πνευματικής ιδιοκτησίας) (στο εξής: CPI) ορίζουν τα εξής:

L. 711-4

6 — ΕΕ 1994, L 11, σ. 1.

7 — ΕΕ 2009, L 78, σ. 1.

«Δεν είναι δυνατόν να καταχωριστεί ως σήμα ένα σημείο το οποίο θίγει προγενέστερα δικαιώματα, και ειδικότερα:

[...]

β) εταιρική επωνυμία, εφόσον υπάρχει κίνδυνος συγχύσεως του κοινού·

[...]».

L. 714-3

«Κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση καταχώριση σήματος η οποία δεν είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις των άρθρων L. 711-1 έως L. 711-4.»

III – Το ιστορικό της διαφοράς και η πορεία της διαδικασίας ενώπιον του EUIPO και του Γενικού Δικαστηρίου

13. Ο G. Szajner είναι δικαιούχος του λεκτικού σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης LAGUIOLE, του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση στις 20 Νοεμβρίου 2001 και το οποίο καταχωρίστηκε στις 17 Ιανουαρίου 2005 από το EUIPO σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 40/94 (αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό 207/2009).

14. Το σήμα LAGUIOLE καταχωρίστηκε για διάφορα προϊόντα και υπηρεσίες τα οποία υπάγονται, μεταξύ άλλων, στις κλάσεις 8, 14, 16, 18, 20, 21, 28, 34 και 38 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας σχετικά με τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί. Συγκεκριμένα επρόκειτο για ένα ευρύ φάσμα διαφόρων προϊόντων και υπηρεσιών το οποίο περιλάμβανε από χειροκίνητα εργαλεία και μηχανήματα χειρός μέχρι κοσμήματα και είδη χρυσοχοΐας, ρολόγια, οικιακά σκεύη, γραφική ύλη, δερμάτινα είδη, έργα τέχνης, αθλητικά είδη, είδη καπνιστού, καθώς και υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών⁸. ωστόσο, κατόπιν μερικής παραίτησεως κατά την ενώπιον του EUIPO διαδικασία, δεν περιλάμβανε πλέον μαχαίρια, πιρούνια και ψαλίδια⁹.

A– Η ενώπιον του EUIPO διαδικασία και η απόφαση του τμήματος προσφυγών

15. Στις 22 Ιουλίου 2005, η Forge de Laguiole υπέβαλε αίτηση εν μέρει κηρύξεως ακυρότητας του σήματος LAGUIOLE, δυνάμει του άρθρου 52, παράγραφος 1, στοιχείο γ', σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 40/94 (νυν άρθρο 53, παράγραφος 1, στοιχείο γ', και άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 207/2009).

16. Η αίτηση κηρύξεως ακυρότητας στηριζόταν στην εταιρική επωνυμία Forge de Laguiole, την οποία χρησιμοποιούσε η Forge de Laguiole για τις δραστηριότητες «κατασκευής και πωλήσεως ειδών μαχαίροποιίας, οργάνων κοπής, ειδών δώρου και αναμνηστικών –όλων των τύπων επιτραπέζιων ειδών». Κατά τη Forge de Laguiole, εξ αυτής της εταιρικής επωνυμίας απορρέει το δικαίωμά της, σύμφωνα με το άρθρο L. 711-4, στοιχείο b, σε συνδυασμό με το άρθρο L. 714-3 του CPI, να απαγορεύσει τη χρήση του σήματος LAGUIOLE.

17. Με απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 2006, το τμήμα ακυρώσεων απέρριψε την αίτηση κηρύξεως ακυρότητας.

8 — Σκέψεις 1 και 2 της αναρριπυαλλομένης αποφάσεως.

9 — Βλ. σκέψη 2 της αναρριπυαλλομένης αποφάσεως, καθώς και σκέψεις 5 και 6 της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών του EUIPO της 1ης Ιουλίου 2011 (παράρτημα 1 της πρωτόδικης προσφυγής) (στο εξής επίσης: προσβαλλόμενη απόφαση του τμήματος προσφυγών).

18. Στις 25 Ιανουαρίου 2007 η Forge de Laguiole άσκησε προσφυγή ενώπιον του EUIPO κατά της αποφάσεως του τμήματος ακυρώσεων.

19. Με απόφαση της 1ης Ιουνίου 2011, το πρώτο τμήμα προσφυγών του EUIPO δέχθηκε εν μέρει την προσφυγή και κήρυξε άκυρο το σήμα LAGUIOLE για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες των κλάσεων 8, 14, 16, 18, 20, 21, 28 και 34. Απέρριψε την προσφυγή όσον αφορά τις υπηρεσίες της κλάσεως 38 (υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών)¹⁰.

20. Η απόφαση του τμήματος προσφυγών στηρίχθηκε σε δύο πυλώνες, καθένας από τους οποίους αποτελούσε αυτοτελώς επαρκή βάση θεμελιώσεως του συμπεράσματός του ότι η εταιρική επωνυμία Forge de Laguiole προστατεύεται για όλες τις δραστηριότητες που καλύπτονται από τον εταιρικό σκοπό της εταιρίας¹¹. Αφενός, το τμήμα προσφυγών δέχθηκε ότι στο γαλλικό δίκαιο η εταιρική επωνυμία προστατεύεται, βάσει του άρθρου L. 711-4, στοιχείο b, του CPI, κατ' αρχήν για όλες τις δραστηριότητες που καλύπτονται από τον εταιρικό σκοπό της εταιρίας που φέρει την επωνυμία, εφόσον αυτός είναι —όπως συντρέχει εν προκειμένω— αρκούντως ορισμένος¹². Αφετέρου, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι, ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι ο εταιρικός σκοπός της «κατασκευής και πωλήσεως ειδών δώρου και αναμνηστικών —όλων των τύπων επιτραπέζιων ειδών» δεν είναι αρκούντως ορισμένος, η Forge de Laguiole απέδειξε ότι επεξέτεινε τις δραστηριότητές της στα πεδία αυτά πριν από την κατάθεση της αιτήσεως καταχωρίσεως του επίμαχου σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹³.

B— Η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου

21. Στις 8 Αυγούστου 2011 ο G. Szajner άσκησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της προσβαλλόμενης αποφάσεως του τμήματος προσφυγών. Στήριξε την προσφυγή του στον ισχυρισμό περί παραβάσεως του άρθρου 53, παράγραφος 1, στοιχείο γ', σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 207/2009 και υποστήριξε ειδικότερα ότι, κατά το άρθρο L. 711-4 του CPI, αντιθέτως προς την άποψη του τμήματος προσφυγών, η προστασία της εταιρικής επωνυμίας εκτείνεται μόνο στις δραστηριότητες που πράγματι ασκούνται από την επιχείρηση¹⁴.

22. Με την απόφασή του της 21ης Οκτωβρίου 2014, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, κατ' αρχάς, ότι το τμήμα προσφυγών στηρίχθηκε, όσον αφορά την ερμηνεία του γαλλικού δικαίου, στη νομολογία, ως αυτή ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως του τμήματος προσφυγών, ήτοι την 1η Ιουνίου 2011. Ωστόσο, η νομολογία αυτή δεν ήταν ομοιόμορφη και είχε προκαλέσει διχογνωμία στη σχετική νομική θεωρία¹⁵.

23. Κατά το Γενικό Δικαστήριο, επί του αμφιλεγόμενου αυτού ζητήματος αποφάνθηκε το γαλλικό Cour de cassation με την απόφασή του Cœur de princesse, κρίνοντας ότι «η εταιρική επωνυμία [τύγχανε] προστασίας μόνο για τις πράγματι ασκούμενες δραστηριότητες από την εταιρία και όχι για τις απარიθμούμενες στο καταστατικό της»¹⁶. Μολονότι η σχετική απόφαση εκδόθηκε μετά την προσβαλλόμενη απόφαση του τμήματος προσφυγών, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι μπορούσε να τη λάβει υπόψη κατά τον έλεγχο της νομιμότητας της αποφάσεως αυτής¹⁷.

10 — Σκέψεις 3 έως 8 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

11 — Σκέψεις 9 και 33 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

12 — Σκέψεις 34 και 41 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως· σκέψεις 87 έως 90 της προσβαλλόμενης αποφάσεως του τμήματος προσφυγών (παράρτημα 1 του πρωτόδικου υπομνήματος αντικρούσεως).

13 — Σκέψη 34 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως· σκέψεις 91 έως 94 της προσβαλλόμενης αποφάσεως του τμήματος προσφυγών (παράρτημα 1 του πρωτόδικου υπομνήματος αντικρούσεως).

14 — Σκέψη 38 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

15 — Σκέψη 42 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

16 — Σκέψη 43 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

17 — Σκέψη 45 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

24. Κατόπιν τούτων, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η προσβαλλόμενη απόφαση του τμήματος προσφυγών δεν μπορούσε να βρει έρεισμα στον πρώτο πυλώνα του σκεπτικού του τμήματος προσφυγών, ο οποίος στηριζόταν στις μνημονευόμενες στον εταιρικό σκοπό της Forge de Laguiole δραστηριότητες¹⁸. Στο πλαίσιο της εξετάσεως του σκεπτικού του δεύτερου πυλώνα της ως άνω αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε περαιτέρω ότι η Forge de Laguiole, αντίθετα προς την άποψη του τμήματος προσφυγών, απέδειξε μόνον ότι άσκησε τις δραστηριότητες της κατασκευής και πωλήσεως όλων των ειδών που ανήκουν στον κλάδο της μαχαιροποιίας ή των κουβέρ, καθώς και ειδών δώρου και αναμνηστικών, στο μέτρο που πρόκειται για προϊόντα που ανήκουν στους ανωτέρω κλάδους. Για τους λόγους αυτούς, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση του τμήματος προσφυγών στο μέτρο που διαπίστωσε κίνδυνο συγχύσεως κατά την έννοια του άρθρου L. 711-4 του CPI για τα λοιπά είδη και περιόρισε τον έλεγχο τον οποίο άσκησε όσον αφορά τον κίνδυνο συγχύσεως, κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, μόνο στις δραστηριότητες οι οποίες, κατά την κρίση του, πράγματι ασκήθηκαν από τη Forge de Laguiole κατά την επίμαχη περίοδο¹⁹.

25. Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου αυτού²⁰, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε την προσβαλλόμενη απόφαση του τμήματος προσφυγών μόνον όσον αφορά ορισμένο αριθμό προϊόντων τα οποία περιλαμβάνονται στις πράγματι ασκούμενες από τη Forge de Laguiole δραστηριότητες και σε σχέση με τα οποία το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε την ύπαρξη κινδύνου συγχύσεως μεταξύ της εταιρικής επωνυμίας Forge de Laguiole και του σήματος LAGUIOLE. Κατά τα λοιπά, το Γενικό Δικαστήριο δέχθηκε την προσφυγή και ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση του τμήματος προσφυγών στο μέτρο που με αυτήν το σήμα LAGUIOLE κηρυσσόταν άκυρο και για άλλα προϊόντα²¹.

IV – Η κατ' αναίρεση διαδικασία και τα αιτήματα των διαδίκων

26. Με δικόγραφο της 22ας Δεκεμβρίου 2014 το EUIPO άσκησε την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου. Στις 23 Μαρτίου 2015 η Forge de Laguiole κατέθεσε υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως. Το EUIPO και η Forge de Laguiole ζητούν από το Δικαστήριο να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και να καταδικάσει τον G. Szajner στα δικαστικά έξοδα.

27. Λόγω αρχικών προβλημάτων κατά την επίδοση, ο G. Szajner μπόρεσε να καταθέσει το υπόμνημά του επί της αιτήσεως αναιρέσεως μόλις τον Δεκέμβριο του 2015. Ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει ως απαράδεκτα το σύνολο των αιτημάτων και των λόγων αναιρέσεως του EUIPO και της Forge de Laguiole και, επικουρικός, να τα απορρίψει ως αβάσιμα, να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως, να κρίνει μη σκόπιμη την ακύρωση της προσβαλλόμενης αποφάσεως του τμήματος προσφυγών και να καταδικάσει το EUIPO στα δικαστικά έξοδα.

28. Ενώπιον του Δικαστηρίου διεξήχθη έγγραφη διαδικασία.

V – Εκτίμηση

A – Επί του παραδεκτού

29. Ο G. Szajner αμφισβητεί τόσο το παραδεκτό της αιτήσεως αναιρέσεως του EUIPO (σχετικώς υπό 1) όσο και το παραδεκτό των αιτημάτων της Forge de Laguiole (σχετικώς υπό 2).

18 — Σκέψεις 51 και 52 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

19 — Σκέψεις 53, 73 και 74 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

20 — Σκέψεις 161 έως 165 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

21 — Σκέψη 166 και σημείο 1 του διατακτικού της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

1. Επί του παραδεκτού της αιτήσεως αναίρεσεως του EUIPO

30. Ο G. Szajner υποστηρίζει ότι το EUIPO δεν δύναται να ασκήσει αίτηση αναίρεσεως κατά απόφασεως του Γενικού Δικαστηρίου η οποία έχει ως αντικείμενο απόφαση του τμήματος προσφυγών, καθότι δεν έχει ούτε την ενεργητική νομιμοποίηση, αλλά ούτε και έννομο συμφέρον. Πέραν τούτου, οι λόγοι της αιτήσεως αναίρεσεως του EUIPO πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι, καθότι μεταβάλλουν το αντικείμενο της διαφοράς μεταξύ των μετεχόντων στη διαδικασία ενώπιον του EUIPO.

31. Τα επιχειρήματα αυτά είναι αβάσιμα.

32. Κατ' αρχάς, κατά το άρθρο 172 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου της 4ης Μαρτίου 2015²², η προσφυγή κατά αποφάσεως του τμήματος προσφυγών του EUIPO ασκείται ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου κατά του EUIPO ως καθού. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 56, παράγραφος 2, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, κατά των αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου από τον εν όλω ή εν μέρει ηττηθέντα διάδικο. Καθότι εν προκειμένω το EUIPO ηττήθηκε εν μέρει πρωτοδίκως, είναι επομένως αναμφίβολη τόσο η ενεργητική νομιμοποίησή του όσο και το έννομο συμφέρον του στην κατ' αναίρεση διαδικασία, πράγμα που εξάλλου επιβεβαιώνεται από την πάγια πρακτική του Δικαστηρίου²³.

33. Δεν αντιβαίνει εξάλλου στις αρχές της δικαστικής ανεξαρτησίας, της αμεροληψίας και της ουδετερότητας, καθώς και στις αρχές της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της δίκαιης δίκης, το γεγονός ότι το EUIPO παρίσταται ως καθού και/ή ως ανααιρεσιόν σε δίκες ενώπιον των δικαστηρίων της Ένωσης οι οποίες έχουν ως αντικείμενο αποφάσεις του δικού του τμήματος προσφυγών. Είναι βεβαίως αληθές ότι της ασκήσεως προσφυγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου κατά των αποφάσεων του EUIPO προηγείται η διαδικασία εκδικάσεως προσφυγής ενώπιον του τμήματος προσφυγών του EUIPO. Το ότι το τμήμα αυτό φέρει χαρακτηριστικά παρόμοια με εκείνα των δικαστηρίων είναι αναμφισβήτητο. Επίσης, οι αποφάσεις του τμήματος προσφυγών του EUIPO καταλογίζονται τρόπον τινά στο EUIPO. Τούτο διότι δεν δύναται να τις προσβάλλει ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και τα δικαιώματά του έναντι των άλλων καθών και/ή έναντι των παρεμβαινόντων είναι περιορισμένα²⁴. Εντούτοις, το EUIPO, αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζει ο G. Szajner, δεν είναι «ταυτοχρόνως δικαστής και διάδικος» στη διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων της Ένωσης, καθότι η απόφαση επί της νομιμότητας των αποφάσεων του τμήματος προσφυγών εκδίδεται στη διαδικασία αυτή από το Δικαστήριο και όχι από το EUIPO. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται η εξέταση του ζητήματος που τέθηκε από τον G. Szajner σχετικά με το αν τα τμήματα προσφυγών emπίπτουν στην έννοια του δικαστηρίου κατ' άρθρον 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ και/ή κατ' άρθρον 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

34. Περαιτέρω, αβάσιμο είναι επίσης το επιχειρήμα ότι το EUIPO στην πραγματικότητα παραστάθηκε στην πρωτοβάθμια δίκη, όχι ως καθού, αλλά ως παρεμβαίνον, και ως εκ τούτου πρέπει να αποδείξει το έννομο συμφέρον του στην κατ' αναίρεση διαδικασία. Μολονότι η δίκη ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου είχε ως αντικείμενο απόφαση του τμήματος προσφυγών του EUIPO επί διαφοράς μεταξύ του δικαιούχου πλέον πρόσφατου σήματος και του δικαιούχου προγενέστερου σημείου, εντούτοις προκύπτει σαφώς από τον ανωτέρω²⁵ παρατεθέντα Κανονισμό Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου ότι το EUIPO παρίσταται σε τέτοιες δίκες ως καθού²⁶.

22 — Βλ. πρώην άρθρο 133, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου της 2ας Μαΐου 1991.

23 — Βλ., επί παραδείγματι, αποφάσεις της 21ης Ιουλίου 2016, EUIPO κατά Grau Ferrer (C-597/14 P, EU:C:2016:579), και της 11ης Δεκεμβρίου 2014, ΓΕΕΑ κατά Kessel (C-31/14 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:2436), καθώς και διάταξη της 8ης Μαΐου 2014, ΓΕΕΑ κατά Sanco (C-411/13 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:315).

24 — Βλ., ειδικότερα, άρθρο 65, παράγραφος 4, του κανονισμού 207/2009, καθώς και την μνημονευόμενη από τον G. Szajner απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2004, Vedral κατά ΓΕΕΑ (C-106/03 P, EU:C:2004:611, σκέψεις 26 επ.).

25 — Σημείο 32 των παρουσών προτάσεων.

26 — Βλ., επίσης, απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2004, Vedral κατά ΓΕΕΑ (C-106/03 P, EU:C:2004:611, σκέψη 27).

35. Τέλος, ο G. Szajner υποστηρίζει ότι οι λόγοι αναίρεσως τους οποίους το EUIPO προβάλλει σε συνάρτηση με την απόφαση Cœur de princesse είναι απαράδεκτοι. Το EUIPO μετέβαλε σχετικώς το αντικείμενο της διαφοράς ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, όπως το αντικείμενο αυτό προκύπτει από τα αιτήματα των μετεχόντων στη διαδικασία ενώπιον του EUIPO.

36. Ωστόσο, ούτε ο ισχυρισμός αυτός είναι βάσιμος. Τούτο διότι, όπως ορθώς εκθέτει το EUIPO, η ερμηνεία του γαλλικού δικαίου αποτελούσε ήδη κατά τη διαδικασία ενώπιον του τμήματος προσφυγών αντικείμενο αντιδικίας. Εν προκειμένω, αντικείμενο είχε αποτελέσει, ειδικότερα, το ζήτημα της εκτάσεως της προστασίας εταιρικής επωνυμίας, σε σχέση με το οποίο προσκομίστηκε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου –μάλιστα από τον ίδιο τον G. Szajner²⁷– η απόφαση Cœur de princesse. Συνεπώς, τα επιχειρήματα του EUIPO υπέρ της παραδεκτής επικλήσεως της αποφάσεως αυτής στην πρωτοβάθμια δίκη ουδόλως μπορεί να θεωρηθεί ότι διεύρυναν το αντικείμενο της διαφοράς μεταξύ των μετεχόντων στη διαδικασία ενώπιον του EUIPO.

2. Επί του παραδεκτού των αιτημάτων της Forge de Laguiole

37. Περαιτέρω, ο G. Szajner αμφισβητεί το παραδεκτό των αιτημάτων της Forge de Laguiole. Συγκεκριμένα, υποστηρίζει ότι, μολονότι αυτή δεν είναι αναιρεσείουσα, εντούτοις απαιτεί την αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Βάσει του άρθρου 174 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, έπρεπε όμως με τα αιτήματά της να ζητείται να γίνει δεκτή ή να απορριφθεί ολικώς ή μερικώς η αίτηση αναίρεσως του EUIPO. Ως εκ τούτου, το δικόγραφό της αποτελεί στην πραγματικότητα αντανάιρεση, η οποία, βάσει του άρθρου 176 του Κανονισμού Διαδικασίας, θα έπρεπε να είχε ασκηθεί με χωριστό δικόγραφο.

38. Το αμιγώς τυπολατρικό αυτό επιχείρημα είναι απορριπτέο. Μολονότι η Forge de Laguiole πράγματι ζητεί με τα αιτήματά της, μετά το τέλος της επιχειρηματολογίας της, όχι να γίνει δεκτή η αίτηση αναίρεσως του EUIPO, αλλά να ανααιρεθεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ωστόσο από το σύνολο του υπομνήματός της επί της αιτήσεως αναίρεσως προκύπτει σαφώς ότι η Forge de Laguiole υποστηρίζει τους ισχυρισμούς και τους λόγους αναίρεσως του EUIPO σε πλήρη έκταση. Ως εκ τούτου, είναι σαφές ότι ζητεί να γίνει δεκτή η αίτηση αναίρεσως. Πέραν τούτου, δεν προβάλλει αυτοτελείς λόγους και επιχειρήματα, όπως απαιτείται, βάσει του άρθρου 178, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, στην περίπτωση της ανταναιρέσεως.

3. Ενδιάμεσο συμπέρασμα

39. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, παραδεκτώς ασκήθηκε η αίτηση αναίρεσως του EUIPO και παραδεκτώς προβάλλονται τα αιτήματα της Forge de Laguiole.

B– Επί της ουσίας

40. Όπως προεκτέθηκε, το τμήμα προσφυγών θεμελίωσε το σκεπτικό του σχετικά με την έκταση της προστασίας της εταιρικής επωνυμίας Forge de Laguiole τόσο στις δραστηριότητες που καλύπτονται από τον εταιρικό σκοπό της εταιρίας όσο και σε εκείνες που πράγματι ασκήθηκαν από αυτήν²⁸. Στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε την πρώτη δέσμη αιτιολογήσεως ως απολύτως εσφαλμένη, καθότι η εταιρική επωνυμία προστατεύεται στο γαλλικό δίκαιο μόνο για τις πράγματι ασκούμενες δραστηριότητες. Η δεύτερη δέσμη αιτιολογήσεως κρίθηκε από το Γενικό Δικαστήριο ως εν μέρει εσφαλμένη, καθότι πραγματική άσκηση δραστηριότητας αποδείχθηκε μόνο για μέρος των δραστηριοτήτων που καλύπτονται από τον εταιρικό σκοπό της Forge de Laguiole²⁹.

27 — Βλ. σκέψη 25 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

28 — Βλ. σημείο 20 των παρουσών προτάσεων.

29 — Βλ. σημείο 24 των παρουσών προτάσεων.

41. Με την αίτησή του αναιρέσεως το EUIPO βάλλει κατά των συμπερασμάτων του Γενικού Δικαστηρίου, τόσο σχετικά με την προστασία των μνημονευόμενων στον εταιρικό σκοπό της Forge de Laguiole δραστηριοτήτων (σχετικώς υπό 1), όσο και σχετικά με τις πράγματι ασκούμενες από αυτήν δραστηριότητες (σχετικώς υπό 2).

1. Επί της προστασίας των μνημονευόμενων στον εταιρικό σκοπό της Forge de Laguiole δραστηριοτήτων (πρώτος λόγος αναιρέσεως και πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως)

42. Το EUIPO υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο ανεπίτρεπτα έλαβε υπόψη του την εκδοθείσα μετά την απόφαση του τμήματος προσφυγών απόφαση Cœur de princesse (πρώτος λόγος αναιρέσεως, σχετικώς υπό α'). Περαιτέρω, το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε την εν λόγω δικαστική απόφαση (πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, σχετικώς υπό β').

α) Επί της λήψεως υπόψη της αποφάσεως Cœur de princesse από το Γενικό Δικαστήριο

43. Κατά το EUIPO, ο έλεγχος που ασκείται από το Γενικό Δικαστήριο όσον αφορά την εφαρμογή εθνικού δικαίου από το τμήμα προσφυγών περιορίζεται *ratione temporis*. Συγκεκριμένα, ενώ το Γενικό Δικαστήριο δύναται να στηρίζει τις αποφάσεις του, σύμφωνα με την απόφαση ΓΕΕΑ κατά National Lottery Commission³⁰, σε αποφάσεις εθνικών δικαστηρίων οι οποίες είχαν ήδη εκδοθεί κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών, χωρίς όμως να έχουν ληφθεί υπόψη από το τμήμα προσφυγών, ωστόσο η επέκταση της δυνατότητας αυτής και σε αποφάσεις εθνικών δικαστηρίων που εκδόθηκαν μετά την απόφαση του τμήματος προσφυγών συνιστά υπέρβαση των αρμοδιοτήτων ελέγχου του Γενικού Δικαστηρίου.

44. Ο κανονισμός 207/2009 περιλαμβάνει πολυάριθμες αναφορές στο εθνικό δίκαιο. Πρόκειται ιδίως για περιπτώσεις στις οποίες, όπως στην υπό κρίση περίπτωση, προγενέστερα δικαιώματα συγκρούονται με σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εν προκειμένω, η προστασία που παρέχεται σε σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξαρτάται από το δίκαιο του κράτους μέλους. Οι σχετικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας καθίστανται κατ' αυτόν τον τρόπο εφαρμοστέες στο πλαίσιο της ισχύος του κανονισμού 207/2009.

45. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, το άρθρο 65, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, βάσει του οποίου επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου κατά αποφάσεων του τμήματος προσφυγών του EUIPO, ειδικότερα, λόγω «παράβασης [...] οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικά με την εφαρμογή [του παρόντος κανονισμού]»³¹ έχει την έννοια ότι η παράβαση διατάξεως της εθνικής νομοθεσίας, η οποία είναι εφαρμοστέα λόγω σχετικής μνείας περιλαμβανομένης στον κανονισμό 207/2009, μπορεί να προβληθεί ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου³².

46. Ο σχετικός έλεγχος που ασκείται από το Γενικό Δικαστήριο είναι, όπως έχει ήδη αποφανθεί το Δικαστήριο, πλήρης έλεγχος νομιμότητας. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο δεν περιορίζεται ούτε από τα στοιχεία που προσκομίζονται από τους διαδίκους ούτε από εκείνα τα οποία έλαβε υπόψη του το τμήμα προσφυγών. Αντιθέτως, μπορεί να αναζητεί αυτεπαγγέλτως πληροφορίες ώστε να ελέγχει το περιεχόμενο, τις προϋποθέσεις και το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας που επικαλούνται οι διάδικοι³³.

30 — Απόφαση της 27ης Μαρτίου 2014, ΓΕΕΑ κατά National Lottery Commission (C-530/12 P, EU:C:2014:186, σκέψεις 44 και 46).

31 — Η υπογράμμιση δική μου.

32 — Βλ., σχετικώς, εκτενώς προτάσεις μου στην υπόθεση Edwin κατά ΓΕΕΑ (C-263/09 P, EU:C:2011:30, σημεία 61 επ.).

33 — Αποφάσεις της 5ης Ιουλίου 2011, Edwin κατά ΓΕΕΑ (C-263/09 P, EU:C:2011:452, σκέψη 52), και της 27ης Μαρτίου 2014, ΓΕΕΑ κατά National Lottery Commission (C-530/12 P, EU:C:2014:186, σκέψεις 44 και 46).

47. Συνεπώς, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς του EUIPO, η αρμοδιότητα ελέγχου του Γενικού Δικαστηρίου δεν περιορίζεται στο να ελέγχει αν το τμήμα προσφυγών εφάρμοσε ορθά το εθνικό δίκαιο. Αντιθέτως, απόκειται στο Γενικό Δικαστήριο να ελέγχει αν και σε ποιον βαθμό η προβαλλόμενη διάταξη της εθνικής νομοθεσίας παρέχει στον δικαιούχο προγενέστερου σημείου το δικαίωμα να απαγορεύσει τη χρήση σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

48. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, κατά την εκτίμηση της παρεχόμενης από το εθνικό δίκαιο προστασίας, το Γενικό Δικαστήριο οφείλει να εφαρμόζει τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας όπως αυτές ερμηνεύονται από τα εθνικά δικαστήρια κατά τον χρόνο εκδόσεως της δικής του αποφάσεως. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο πρέπει να είναι σε θέση να λάβει υπόψη του και απόφαση εθνικού δικαστηρίου που εκδόθηκε μετά την απόφαση του τμήματος προσφυγών, εφόσον οι διάδικοι είχαν –όπως εν προκειμένω³⁴– τη δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους επί της δικαστικής αποφάσεως αυτής³⁵.

49. Η ερμηνεία αυτή της αρμοδιότητας ελέγχου του Γενικού Δικαστηρίου επιβεβαιώνεται από το ότι θα ήταν αντίθετο προς τον σκοπό διασφάλισης της πρακτικής αποτελεσματικότητας του κανονισμού 207/2009, εάν το Γενικό Δικαστήριο ήταν υποχρεωμένο να περιορίζεται στην εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας όπως αυτή ερμηνευόταν από τα εθνικά δικαστήρια κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών³⁶. Τούτο διότι ο περιορισμός αυτός θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη της καταχωρίσεως ή την κήρυξη της ακυρότητας σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρά το γεγονός ότι τούτο δεν ερείδεται (πλέον) στη σχετική διάταξη της εθνικής νομοθεσίας. Το αποτέλεσμα αυτό όχι μόνο δεν πληροί την απαίτηση αποτελεσματικής έννομης προστασίας, αλλά είναι επίσης απορριπτέο για λόγους οικονομίας της διαδικασίας. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση αυτή, ο αιτών την καταχώριση ή ο δικαιούχος σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα μπορούσε να υποχρεωθεί να κινήσει νέα διαδικασία καταχωρίσεως ενώπιον του EUIPO, προκειμένου να μπορέσει να ασκήσει τα δικαιώματά του επί του σχετικού σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης των οποίων η άσκηση αδικώς του απαγορεύτηκε.

50. Στο πλαίσιο αυτό, η υπό κρίση περίπτωση πρέπει να διακριθεί από την περίπτωση κατά την οποία, μετά την απόφαση του τμήματος προσφυγών, η διάταξη της εθνικής νομοθεσίας, η οποία εφαρμόζεται μέσω παραπομπής περιλαμβανόμενης στον κανονισμό 207/2009, τροποποιήθηκε. Μολονότι στην περίπτωση παραπομπής όπως της περιλαμβανόμενης στο άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 207/2009 πρόκειται, ελλείψει σχετικού περιορισμού, για δυναμική παραπομπή η οποία αναφέρεται στην εθνική νομοθεσία όπως αυτή εκάστοτε ισχύει, ωστόσο η τροποποίηση διατάξεως της εθνικής νομοθεσίας, της οποίας η εφαρμογή ζητείται στο πλαίσιο του άρθρου 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 207/2009, στοιχειοθετεί νέα ιστορική βάση και ως εκ τούτου δεν μπορεί πλέον να αποτελέσει αντικείμενο ήδη εκκρεμούς διαφοράς σχετικά με την ύπαρξη σήματος της Ένωσης. Συνεπώς, σε τέτοιες περιπτώσεις, πρέπει να κινείται νέα διαδικασία για την κήρυξη της ακυρότητας του σχετικού σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

51. Αντιθέτως, η εφαρμογή μιας –όπως εν προκειμένω– αμετάβλητης διατάξεως της εθνικής νομοθεσίας όπως αυτή ερμηνεύεται από τα εθνικά δικαστήρια κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου συνάδει με την αρχή κατά την οποία η δικαστική ερμηνεία των νομοθετικών διατάξεων έχει κατά κανόνα –ήτοι εκτός αν κατ' εξαίρεση προβλέπεται ρητώς παρέκκλιση από τον κανόνα αυτόν– αναδρομική εφαρμογή. Συγκεκριμένα, με την ερμηνεία αυτή απλώς διευκρινίζεται πώς μια τέτοια διάταξη «πρέπει ή θα έπρεπε να νοείται και να εφαρμόζεται από

34 — Βλ. σκέψη 25 της αναρριπτόμενης αποφάσεως.

35 — Βλ., επί της ανάγκης αυτής, απόφαση της 27ης Μαρτίου 2014, ΓΕΕΑ κατά National Lottery Commission (C-530/12 P, EU:C:2014:186, σκέψεις 55 έως 59).

36 — Βλ., στο πλαίσιο αυτό, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Υ. Βοτ στην υπόθεση ΓΕΕΑ κατά National Lottery Commission (C-530/12 P, EU:C:2013:782, σημεία 91 και 92), καθώς και απόφαση της 27ης Μαρτίου 2014, ΓΕΕΑ κατά National Lottery Commission (C-530/12 P, EU:C:2014:186, σκέψεις 40 και 44).

τον χρόνο της θέσεώς τ[ης] σε ισχύ»³⁷. Το ζήτημα της –αμφισβητούμενης από το EUIPO– γενικής ισχύος της εν λόγω αρχής του δικαίου δεν χρήζει εν προκειμένω περαιτέρω διασαφήσεως. Τούτο διότι δεν υφίστανται ενδείξεις ότι η εν λόγω αρχή δεν εφαρμόζεται στο εν προκειμένω εφαρμοστέο γαλλικό δίκαιο. Αντιθέτως, οι υποβληθείσες από τον G. Szajner πληροφορίες αποτελούν απόδειξη της δυνατότητας εφαρμογής της ακριβώς σε συνάρτηση με τη νομολογία του γαλλικού Cour de cassation³⁸. Εξάλλου, όπως ορθώς διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο, η απόφαση Cœur de princesse δεν περιλαμβάνει κανενός είδους ενδείξεις περί του ότι το Cour de cassation θέλησε να περιορίσει *ratione temporis* το πεδίο εφαρμογής της ερμηνείας στην οποία προέβη με την απόφαση αυτή³⁹.

52. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει, χάριν πληρότητας, να επισημανθεί ότι η επί της ουσίας εκτίμηση αποφάσεως εθνικού δικαστηρίου, και ειδικότερα του ζητήματος αν πρόκειται για μεταστροφή ή επιβεβαίωση της μέχρι τούδε νομολογίας, δεν μπορεί να είναι καθοριστικής σημασίας όσον αφορά το αν το Γενικό Δικαστήριο δύναται να λάβει υπόψη του απόφαση εθνικού δικαστηρίου που εκδόθηκε μετά την απόφαση του τμήματος προσφυγών⁴⁰. Κατά πόσον η απόφαση Cœur de princesse συνιστά περίπτωση μεταστροφής ή επιβεβαιώσεως της μέχρι τούδε γαλλικής νομολογίας δεν απαιτείται, επομένως, να απαντηθεί.

53. Η λήψη υπόψη αποφάσεως εθνικού δικαστηρίου που εκδόθηκε μετά την απόφαση του τμήματος προσφυγών μπορεί πράγματι να έχει ως αποτέλεσμα ότι η εκτίμηση διατάξεως της εθνικής νομοθεσίας από το Γενικό Δικαστήριο διαφέρει από την αντίστοιχη του τμήματος προσφυγών αποκλειστικώς λόγω της δικαστικής αποφάσεως εκείνης. Στο πλαίσιο αυτό δεν αποκλείεται, όπως υποστηρίζει το EUIPO, το Γενικό Δικαστήριο να ακυρώσει ή να τροποποιήσει απόφαση του τμήματος προσφυγών λόγω «ανυπαίτιας πλάνης». Ωστόσο, ακριβώς λόγω της αρμοδιότητας ελέγχου την οποία έχει το Γενικό Δικαστήριο, δεν τίθεται ζήτημα «υπαιτιότητας» στην περίπτωση του δικαστικού ελέγχου της εκτιμήσεως διατάξεως της εθνικής νομοθεσίας από το τμήμα προσφυγών, αλλά πρόκειται για πλήρη έλεγχο νομιμότητας. Σε περίπτωση που μόνο μεταγενέστερα προκύψει ότι η απόφαση του τμήματος προσφυγών ερείδεται σε ανακριβή ερμηνεία του εσωτερικού δικαίου, τούτο δεν μπορεί να σταθεί εμπόδιο στη διόρθωση του σφάλματος αυτού.

54. Δεν κλονίζει το ανωτέρω συμπέρασμα ούτε το γεγονός ότι το Γενικό Δικαστήριο, όπως επισημαίνει το EUIPO, πρέπει κατ' αρχήν να περιορίζεται στο να προσδιορίζει, βάσει των στοιχείων στα οποία στηρίχθηκε η απόφαση του τμήματος προσφυγών, την απόφαση που έπρεπε να είχε λάβει το τμήμα προσφυγών⁴¹. Τούτο διότι η αρχή αυτή ισχύει όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία αποτελούν την ιστορική βάση της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών, και όσον αφορά το αντικείμενο της διαφοράς, όπως αυτό καθορίστηκε από το EUIPO. Ωστόσο, αφενός, μεταβολή του αντικειμένου της διαφοράς δεν επέρχεται από την ερμηνεία διατάξεως της εθνικής νομοθεσίας η οποία είχε ήδη εξεταστεί ενώπιον του τμήματος προσφυγών. Αφετέρου, η εθνική νομοθεσία η οποία εφαρμόζεται στο πλαίσιο της ισχύος του κανονισμού 207/2009 δεν φέρει την ιδιότητα αμιγώς πραγματικού στοιχείου⁴², αλλά υπόκειται, βάσει του άρθρου 65, παράγραφος 2, του κανονισμού

37 — Τέτοια ήταν η διατύπωση που χρησιμοποίησε το Δικαστήριο σχετικά με την αναδρομική ισχύ της ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης από το Δικαστήριο στο πλαίσιο της διαδικασίας προδικαστικής αποφάσεως (βλ., επί παραδείγματι, απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2016, Microsoft Mobile Sales International κ.λπ., C-110/15, EU:C:2016:717, σκέψη 59). Βλ., στο πλαίσιο αυτό, επίσης σκέψη 48 της αναρριεσβαλλομένης αποφάσεως.

38 — Βλ. σημεία 25 και 27, καθώς και παραρτήματα 5 (σ. 1), 5bis (σ. 2) και 7 (σ. 1) του υπομνήματος επί της αιτήσεως αναίρεσεως το οποίο κατέθεσε ο G. Szajner.

39 — Σκέψη 48 της αναρριεσβαλλομένης αποφάσεως.

40 — Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω επισημάνσεων, η –πάντως μόνο δευτερευόντως παρατιθέμενη– συλλογιστική του Γενικού Δικαστηρίου στη σκέψη 46 είναι αλυσιτελής.

41 — Βλ., ειδικότερα, τις μνημονευόμενες από το EUIPO σκέψεις 71 και 72 της αποφάσεως της 5ης Ιουλίου 2011, Edwin κατά ΓΕΕΑ (C-263/09 P, EU:C:2011:452 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία)· βλ., επίσης, απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2016, Westermann Lernspielverlage κατά ΓΕΕΑ (C-482/15 P, EU:C:2016:805, σκέψη 27 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

42 — Απόφαση της 27ης Μαρτίου 2014, ΓΕΕΑ κατά National Lottery Commission (C-530/12 P, EU:C:2014:186, σκέψη 37).

αυτού, σε πλήρη έλεγχο νομιμότητας από το Γενικό Δικαστήριο. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο έχει επίσης τη δυνατότητα, παρά τις αρχές που εφαρμόζονται κατά τα λοιπά στο σύστημα ελέγχου που ισχύει στο δίκαιο σημάτων, να αναζητεί, όποτε απαιτείται, αυτεπαγγέλτως το περιεχόμενο και τις προϋποθέσεις εφαρμογής της εθνικής νομοθεσίας⁴³.

55. Προληπτικώς επισημαίνω, στο πλαίσιο αυτό, ότι, λόγω της δυνατότητας αυτής της αυτεπάγγελτης αναζητήσεως, το Γενικό Δικαστήριο επωμίζεται το πρόδηλο βάρος να ενημερώνεται σχετικά με την εθνική νομοθεσία και την εξέλιξή της. Ωστόσο, πρέπει εν προκειμένω να ληφθεί υπόψη ότι, λόγω της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ των δικαστηρίων της Ένωσης και των εθνικών δικαστηρίων, η ερμηνεία του εθνικού δικαίου απόκειται στα εθνικά δικαστήρια και ότι τα δικαστήρια της Ένωσης δεν διαθέτουν ειδικά δικονομικά μέσα για να διερευνήσουν ζητήματα ερμηνείας του εθνικού δικαίου⁴⁴. Ως εκ τούτου, η δυνατότητα του Γενικού Δικαστηρίου να αναζητεί αυτεπαγγέλτως πληροφορίες σχετικά με την εθνική νομοθεσία ουδόλως απαλλάσσει όποιον επικαλείται τη νομοθεσία αυτή από την υποχρέωση να προσκομίσει τα στοιχεία που αποδεικνύουν την από αυτόν υποστηριζόμενη ερμηνεία⁴⁵. Συνεπώς, δεν μπορεί να προβληθεί, στο πλαίσιο της κατ' αναίρεση διαδικασίας, η αιτίαση κατά του Γενικού Δικαστηρίου ότι δεν έλαβε υπόψη του κάποιο νέο στοιχείο σχετικό με την εθνική νομοθεσία το οποίο όφειλε ο επικαλούμενος το στοιχείο αυτό να έχει γνωστοποιήσει στο Γενικό Δικαστήριο.

56. Κατόπιν των ανωτέρω επισημάνσεων, συνάγεται το συμπέρασμα ότι η λήψη υπόψη της αποφάσεως *Cœur de princesse* από το Γενικό Δικαστήριο δεν συνιστά παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009. Συνεπώς, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

β) Επί της σημασίας της αποφάσεως *Cœur de princesse*

57. Στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του δεύτερου λόγου του αναιρέσεως, το EUIPO υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε την απόφαση *Cœur de princesse* και παρέβη για τον λόγο αυτόν το άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 207/2009. Προτού υπεισέλθω στην εν λόγω επιχειρηματολογία, εξετάζω εν συντομία το ζήτημα της εκτάσεως του ασκούμενου από το Δικαστήριο ελέγχου της εθνικής νομοθεσίας στην κατ' αναίρεση διαδικασία.

i) Επί της εξετάσεως, στο πλαίσιο της κατ' αναίρεση διαδικασίας, των συναχθέντων από το Γενικό Δικαστήριο συμπερασμάτων σχετικά με τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας

– Γενικές και προκαταρκτικές παρατηρήσεις

58. Όπως επεξηγήθηκε ανωτέρω, η εφαρμογή του εθνικού δικαίου από το τμήμα προσφυγών του EUIPO, στο πλαίσιο του κανονισμού 207/2009, υπόκειται στον απολύτως πλήρη έλεγχο του Γενικού Δικαστηρίου. Αντιθέτως, ο έλεγχος που ασκείται ακολούθως από το Δικαστήριο στην κατ' αναίρεση διαδικασία όσον αφορά την εφαρμογή του εθνικού δικαίου από το Γενικό Δικαστήριο είναι ουσιωδώς πιο περιορισμένος.

59. Συγκεκριμένα, σε αντίθεση προς το άρθρο 65, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, βάσει του οποίου επιτρέπεται πρωτοδίκως η άσκηση προσφυγής λόγω «παράβασης [...] οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικά με την εφαρμογή [του παρόντος κανονισμού]», το άρθρο 58 του Οργανισμού του Δικαστηρίου περιορίζει την εξουσία του για έλεγχο, στο πλαίσιο της κατ' αναίρεση διαδικασίας, στην «παραβίαση του ενωσιακού δικαίου από το Γενικό Δικαστήριο». Επομένως, μολονότι η μνεία του

43 — Βλ. σημείο 46 των παρουσών προτάσεων.

44 — Βλ., σχετικώς, εκτενώς προτάσεις μου στην υπόθεση *Edwin* κατά *ΓΕΕΑ* (C-263/09 P, EU:C:2011:30, σημεία 49 επ.).

45 — Βλ., σχετικώς, απόφαση της 5ης Ιουλίου 2011, *Edwin* κατά *ΓΕΕΑ* (C-263/09 P, EU:C:2011:452, σκέψη 50).

εθνικού δικαίου στον κανονισμό 207/2009 προσδίδει στο εν λόγω δίκαιο τον χαρακτήρα «νομικού στοιχείου»⁴⁶, ωστόσο τούτο έχει ως αποτέλεσμα μόνον ότι το εθνικό δίκαιο υπόκειται ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου σε πλήρη έλεγχο νομιμότητας. Ουδόλως καθίσταται κατ' αυτόν τον τρόπο δίκαιο της Ένωσης, του οποίου η παραβίαση μπορεί να προβληθεί στην κατ' αναίρεση διαδικασία⁴⁷.

60. Συμφώνως προς τα ανωτέρω, το Δικαστήριο έκρινε με την απόφαση Edwin κατά ΓΕΕΑ ότι ο έλεγχος που το Δικαστήριο ασκεί επί της εφαρμογής της εθνικής νομοθεσίας από το Γενικό Δικαστήριο, στο πλαίσιο του κανονισμού 207/2009, περιορίζεται στην εξέταση του αν το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε το γράμμα των επίμαχων διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας, καθώς και της σχετικής εθνικής νομολογίας και νομικής θεωρίας. Πέραν τούτων, το Δικαστήριο εξετάζει αποκλειστικώς το αν το Γενικό Δικαστήριο συνήγαγε συμπεράσματα προδήλως αντίθετα προς το περιεχόμενο των πηγών αυτών και αν εκτίμησε προδήλως πεπλανημένα τη σημασία που έχουν τα διάφορα αυτά στοιχεία συσχετιζόμενα μεταξύ τους⁴⁸.

61. Ως εκ τούτου, μολονότι η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου δεν περιορίζεται, όπως στην περίπτωση των αμιγώς πραγματικών στοιχείων, μόνο στον έλεγχο παραμορφώσεως των στοιχείων που ελήφθησαν υπόψη από το Γενικό Δικαστήριο, αλλά περιλαμβάνει και τον έλεγχο της «πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως»⁴⁹, εντούτοις ο έλεγχος αυτός δεν εκτείνεται πέραν της εξετάσεως του αν το Γενικό Δικαστήριο εκτίμησε προδήλως πεπλανημένα τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη του. Επομένως, σε αντίθεση προς το Γενικό Δικαστήριο, το Δικαστήριο δεν προβαίνει πλέον σε πλήρη εκτίμηση της εθνικής νομοθεσίας, αλλά περιορίζεται στον έλεγχο της εκτιμήσεως στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο βάσει των προβληθέντων από τους διαδίκους στοιχείων και στον έλεγχο της πρόδηλης πλάνης. Συνεπώς, ουδόλως απόκειται στο Δικαστήριο να αναζητεί επίσης αυτεπαγγέλτως το περιεχόμενο της εθνικής νομοθεσίας.

62. Ο περιορισμός αυτός δικαιολογείται τόσο βάσει της ιδιότητας του Δικαστηρίου ως δικάζοντος κατ' αναίρεση όσο και βάσει της συγκεκριμένης σημασίας που αποδίδεται στο εθνικό δίκαιο στο πλαίσιο του κανονισμού 207/2009. Τούτο διότι, μολονότι το εθνικό δίκαιο δεν αποτελεί απλώς «αμιγώς πραγματικό στοιχείο» και υπόκειται στον πλήρη έλεγχο του Γενικού Δικαστηρίου, ωστόσο εξακολουθεί να αποτελεί μέρος των –έστω νομικών– περιστάσεων της διαφοράς. Τις περιστάσεις αυτές οφείλουν να αναζητήσουν και να εκτιμήσουν το EUIPO και το Γενικό Δικαστήριο, το δε Δικαστήριο τις εξετάζει στην κατ' αναίρεση διαδικασία μόνον όσον αφορά τυχόν πρόδηλη πλάνη. Τούτο διότι το Δικαστήριο, ως δικάζον κατ' αναίρεση, δεν είναι αρμόδιο να διασφαλίζει την ενιαία εφαρμογή του εθνικού δικαίου, για την οποία αρμόδια είναι τα εθνικά ανώτατα δικαστήρια, αλλά σε αυτό απόκειται η μέριμνα για την ενιαία ερμηνεία και εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης.

63. Είναι βεβαίως αληθές ότι ο περιορισμός αυτός του ελέγχου του εθνικού δικαίου από το Δικαστήριο στην κατ' αναίρεση διαδικασία δεν συμβαδίζει πλήρως με τον σκοπό της σχετικής αρμοδιότητας εξετάσεως του Γενικού Δικαστηρίου. Τούτο διότι η αρμοδιότητα αυτή συνίσταται στο να διασφαλίζεται ότι η απάντηση επί του ερωτήματος αν και σε ποια έκταση παρέχεται από διάταξη της εθνικής νομοθεσίας δικαίωμα στον δικαιούχο σήματος να απαγορεύσει τη χρήση πλέον πρόσφατου σήματος δίδεται κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου. Ωστόσο, η διάσταση αυτή είναι αναπόφευκτη λόγω της διαφοράς μεταξύ των αρμοδιοτήτων του Γενικού Δικαστηρίου και του Δικαστηρίου, καθώς και λόγω των σκοπών που επιτελεί το Δικαστήριο στην κατ' αναίρεση διαδικασία. Στο πλαίσιο αυτό, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι το Δικαστήριο μπορεί να

46 — Ομοίως και ο γενικός εισαγγελέας Y. Bot στις προτάσεις του στην υπόθεση ΓΕΕΑ κατά National Lottery Commission (C-530/12 P, EU:C:2013:782, σημείο 86).

47 — Βλ., σχετικώς, εκτενώς προτάσεις μου στην υπόθεση Edwin κατά ΓΕΕΑ (C-263/09 P, EU:C:2011:30, σημεία 42 επ.)· επί της διαφορετικής σημασίας που αποδίδεται στο εθνικό δίκαιο στο πλαίσιο του δικαίου της Ένωσης αναλόγως του εκάστοτε διαδικαστικού και δικονομικού πλαισίου βλ. επίσης Kokott, J., «Le droit de l'Union et son champ d'application», La Cour de justice de l'Union européenne sous la présidence de Vassilios Skouris, Bruylant, Βρυξέλλες, 2015, σ. 349 έως 366 (σ. 350 επ.).

48 — Βλ. σκέψη 53 της αποφάσεως της 5ης Ιουλίου 2011, Edwin κατά ΓΕΕΑ (C-263/09 P, EU:C:2011:452)· βλ., επίσης, διάταξη της 29ης Νοεμβρίου 2011, Tresplain Investments κατά ΓΕΕΑ (C 76/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:790, σκέψη 66).

49 — Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Y. Bot στην υπόθεση ΓΕΕΑ κατά National Lottery Commission (C-530/12 P, EU:C:2013:782, σημείο 84).

επιδοκιμάσει την εκτίμηση του εθνικού δικαίου από το Γενικό Δικαστήριο, ενώ αυτή δεν ανταποκρίνεται πλέον στο υπάρχον εθνικό νομικό καθεστώς λόγω μεσολαβήσασας ερμηνείας στο πλαίσιο της εθνικής νομολογίας. Σε περίπτωση που από την ερμηνεία αυτή προκύπτει θεμελιώδης διαφοροποίηση όσον αφορά την προστασία εθνικού σημείου, η οποία ασκεί επιρροή στην ισχύ σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα απαιτηθεί ενδεχομένως η κίνηση διαδικασίας αναθεωρήσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ή νέας διαδικασίας κηρύξεως ακυρότητας ενώπιον του EUIPO.

– Εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση

64. Στην υπό κρίση υπόθεση διαπιστώνεται, όσον αφορά τα στοιχεία σχετικά με το γαλλικό δίκαιο τα οποία έλαβε υπόψη του το Γενικό Δικαστήριο, ότι το Γενικό Δικαστήριο, κατά την εκτίμηση της αποφάσεως *Cœur de princesse*, στηρίχθηκε αποκλειστικώς στο γράμμα της⁵⁰.

65. Το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε μεν κατά τα λοιπά ότι, ήδη πριν από την απόφαση *Cœur de princesse*, η –έστω μη ενιαία– προγενέστερη νομολογία κατώτερων γαλλικών δικαστηρίων δεχόταν ότι η προστασία της εταιρικής επωνυμίας περιορίζεται στις δραστηριότητες που πράγματι ασκήθηκαν από την επίμαχη επιχείρηση⁵¹. Το Γενικό Δικαστήριο δεν στήριξε όμως την εκτίμησή του περί της σημασίας της αποφάσεως *Cœur de princesse* στη διαπίστωση αυτή, την οποία ανέφερε μόνον επικουρικώς. Συνεπώς, δεν απαιτείται να εξεταστεί το ζήτημα αν το Γενικό Δικαστήριο τήρησε το καθήκον αιτιολογήσεως που υπέχει, κάνοντας λόγο για «πλήθος προγενέστερων αποφάσεων των γαλλικών δικαστηρίων τις οποίες προσκόμισαν οι διάδικοι τόσο ενώπιον του EUIPO όσο και ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου», χωρίς να κατονομάσει τις αποφάσεις αυτές.

66. Επομένως, ο έλεγχος του Δικαστηρίου στο πλαίσιο της υπό κρίση αιτήσεως αναιρέσεως περιορίζεται στο να ελέγξει αν το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε το γράμμα της αποφάσεως *Cœur de princesse* και αν συνήγαγε συμπεράσματα τα οποία είναι προδήλως αντίθετα προς τα περιλαμβανόμενα στην απόφαση αυτή στοιχεία. Τούτο διότι, καθότι το Γενικό Δικαστήριο δεν στήριξε την κρίση του σε περαιτέρω στοιχεία σχετικά με το εθνικό δίκαιο, δεν μπορεί αντιστοίχως να του προσαφθεί παραμόρφωση ή πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως τέτοιων στοιχείων. Εντούτοις, η αρμοδιότητα ελέγχου του Δικαστηρίου μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαιτείται να εξετάσει αν η απόφαση *Cœur de princesse*, σε συνδυασμό με το γράμμα του άρθρου L. 711-4, στοιχείο b, του CPI, αποτελεί κατάλληλη βάση θεμελιώσεως της κρίσεως του Γενικού Δικαστηρίου ή αν για τον σκοπό αυτόν ήταν προδήλως αναγκαίες ακόμη περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το γαλλικό δίκαιο.

67. Σε αντίθεση προς τα ανωτέρω, οι απόψεις που διατυπώνονται στη γαλλική νομική θεωρία, τις οποίες επικαλείται ο G. Szajner ως συνηγορούσες υπέρ της ερμηνείας της αποφάσεως *Cœur de princesse* στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο, μπορούν να εκτιμηθούν μόνο συμπληρωματικά προς επίρρωση της σχετικής ερμηνείας. Επομένως, το ότι δεν αποδείχθηκε ούτε αν τα στοιχεία αυτά είχαν τεθεί υπόψη του Γενικού Δικαστηρίου ούτε αν αυτό τα έλαβε υπόψη δεν χρήζει περαιτέρω διερευνήσεως.

ii) Επί του ισχυρισμού περί παραμορφώσεως της αποφάσεως *Cœur de princesse*

68. Το EUIPO και η *Forge de Laguiole* υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε την απόφαση *Cœur de princesse*, διαπιστώνοντας ότι η περιλαμβανόμενη στην απόφαση αυτή κρίση σχετικά με την έκταση της προστασίας της εταιρικής επωνυμίας είναι απολύτως σαφής και έχει γενική εφαρμογή.

50 — Σκέψη 44 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

51 — Σκέψη 46 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

69. Συγκεκριμένα, η απόφαση Cœur de princesse δεν αφορούσε τον καθορισμό της εκτάσεως της προστασίας μιας εταιρικής επωνυμίας σε σχέση με σήμα του οποίου την καταχώριση αιτήθηκε τρίτος. Αντιθέτως, η απόφαση αυτή είχε ως αντικείμενο τη διαπίστωση της συνδρομής απάτης σε περίπτωση καταθέσεως αιτήσεως καταχωρίσεως σήματος από τον ίδιο τον δικαιούχο της εταιρικής επωνυμίας. Συγκεκριμένα, στην υπόθεση αυτή, η εταιρία με την επωνυμία Cœur de princesse κατέθεσε αίτηση καταχωρίσεως ομώνυμου σήματος με αποκλειστικό σκοπό τη ζημία τρίτου. Πέραν τούτου, η αίτηση κατατέθηκε για δραστηριότητες που δεν ασκούσαν από την εταιρία Cœur de princesse και που επίσης δεν καλύπτονταν από τον αρχικό εταιρικό της σκοπό.

70. Τούτο είναι γεγονός ότι ευσταθεί και διαπιστώθηκε επίσης από το Γενικό Δικαστήριο. Συγκεκριμένα, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, ειδικότερα, ότι η απόφαση Cœur de princesse δεν εκδόθηκε επί αγωγής δυνάμει του άρθρου L. 711-4 του CPI, αλλά επί αιτήσεως κηρύξεως της ακυρότητας σήματος λόγω απατηλής καταχωρίσεως και επί αιτήματος αναγόμενου στο πεδίο του αθέμιτου ανταγωνισμού.

71. Εντούτοις, όπως επίσης ορθώς διαπιστώθηκε από το Γενικό Δικαστήριο, δεν υπάρχουν στην απόφαση Cœur de princesse κανενός είδους ενδείξεις ότι το Cour de cassation ήθελε να περιορίσει την ισχύ της κρίσεως του περί της εκτάσεως της προστασίας της εταιρικής επωνυμίας μόνο στις ειδικές περιστάσεις οι οποίες αποτέλεσαν την ιστορική βάση της αποφάσεως αυτής. Αντιθέτως, το Cour de cassation εξέφερε την επίμαχη κρίση στο πλαίσιο της απορρίψεως του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος εδραζόταν ειδικότερα στην υποτιθέμενη παράβαση του άρθρου L. 711-4, στοιχείο b, του CPI. Συνεπώς, το επιχείρημα του EUIPO ότι η κρίση του Cour de cassation δεν είναι κρίσιμη στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου L. 711-4, στοιχείο β', του CPI δεν είναι πειστικό. Ειδικά στο πλαίσιο της εφαρμογής της διατάξεως αυτής προβάλλει μάλιστα λογικό να αποτελούν κριτήριο οι δραστηριότητες οι οποίες πράγματι ασκούνται από τον δικαιούχο της εταιρικής επωνυμίας. Τούτο διότι το άρθρο L. 711-4, στοιχείο b, του CPI εξαρτά τη δυνατότητα να αντιταχθεί μια προγενέστερη εταιρική επωνυμία έναντι πλέον πρόσφατου σήματος από την ύπαρξη κινδύνου συγχύσεως από το κοινό. Η συνδρομή τέτοιου κινδύνου συγχύσεως δύσκολα μπορεί να αποδειχθεί σε περίπτωση δραστηριοτήτων που δεν ασκούνται.

72. Το ανωτέρω συμπέρασμα δεν μπορεί να ανατραπεί ούτε από το ατεκμηρίωτο επιχείρημα της Forge de Laguiole ότι, καθότι η απόφαση Cœur de princesse επικύρωσε την προσωρινή απόφαση, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί απόφαση-ορόσημο. Τούτο διότι εν προκειμένω δεν απαιτείται να διευκρινιστεί αν η απόφαση Cœur de princesse αποτελεί «απόφαση-ορόσημο». Αρκεί να διαπιστωθεί ότι από τον τρόπο δομήσεως της απαντήσεως επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως, καθώς και από τη συστηματική θέση της κρίσεως σχετικά με την έκταση της προστασίας της εταιρικής επωνυμίας προκύπτει σαφώς ότι πρόκειται στην περίπτωση αυτή για γενική και θεμελιώδη διαπίστωση.

73. Τέλος, το EUIPO υποστηρίζει ότι το Cour de cassation εξέτασε τον επίσης ενώπιόν του προβληθέντα δεύτερο λόγο αναιρέσεως με γνώμονα τις δραστηριότητες τις οποίες πράγματι ασκεί ο δικαιούχος της εταιρικής επωνυμίας. Συγκεκριμένα, ο λόγος αυτός αφορούσε το πεδίο του αθέμιτου ανταγωνισμού, στο οποίο απαιτείται η ύπαρξη καταστάσεως πραγματικού ανταγωνισμού μεταξύ των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων. Η επιχειρηματολογία αυτή είναι, ωστόσο, αλυσιτελής. Τούτο διότι το Cour de cassation δεν εξέφερε την επίμαχη κρίση στο πλαίσιο της απαντήσεως που έδωσε επί του δεύτερου λόγου αναιρέσεως ο οποίος αφορούσε τον αθέμιτο ανταγωνισμό. Ως εκ τούτου, η αντιπαράθεση των διαδικών όσον αφορά την ανάγκη υπάρξεως καταστάσεως πραγματικού ανταγωνισμού στο πεδίο του αθέμιτου ανταγωνισμού δεν απαιτείται εν προκειμένω να εξεταστεί.

74. Κατόπιν των ανωτέρω εκτιμήσεων δεν προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε την απόφαση Cœur de princesse ή ότι χρειαζόταν προδήλως περισσότερα στοιχεία σχετικά με το εθνικό δίκαιο προκειμένου να επιβεβαιώσει την κρίση της αποφάσεως αυτής. Εξάλλου, οι απόψεις της γαλλικής νομικής θεωρίας, τις οποίες επικαλείται ο G. Szajner, επιβεβαιώνουν την ορθότητα της

ερμηνείας της αποφάσεως *Cœur de princesse* από το Γενικό Δικαστήριο⁵².

75. Επομένως, το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως είναι απορριπτέο.

2. Επί των δραστηριοτήτων που πράγματι ασκήθηκαν από τη *Forge de Laguiole* (δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου αναιρέσεως)

76. Στο πλαίσιο του δεύτερου σκέλους του δευτέρου λόγου του αναιρέσεως, το EUIPO, υποστηριζόμενο από τη *Forge de Laguiole*, προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι δεν προσδιόρισε ορθά τις δραστηριότητες που πράγματι ασκήθηκαν από τη *Forge de Laguiole*. Συγκεκριμένα, μολονότι το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ορθώς ότι η έκταση της προστασίας της εταιρικής επωνυμίας *Forge de Laguiole* εξαρτάται αποκλειστικώς από το γαλλικό δίκαιο, ωστόσο στηρίχθηκε, στο πλαίσιο της εξετάσεως των δραστηριοτήτων που πράγματι ασκήθηκαν από τη *Forge de Laguiole*, μόνο στη φύση των οικείων προϊόντων και όχι, όπως επιτάσσει η γαλλική νομολογία, επίσης στον προορισμό τους και στον σκοπό τον οποίο καλούνται να επιτελέσουν. Εξάλλου, στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο εφάρμοσε τη δική του νομολογία σχετικά με τη σοβαρή χρήση του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μολονότι το Δικαστήριο έχει αποκλείσει την αναλογική εφαρμογή της νομολογίας αυτής στο πεδίο του άρθρου 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 207/2009.

77. Η επιχειρηματολογία αυτή είναι απορριπτέα ως προδήλως αβάσιμη, χωρίς να απαιτούνται εν προκειμένω περαιτέρω διευκρινίσεις επί του ζητήματος της αναλογικής εφαρμογής της νομολογίας επί του άρθρου 42, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 207/2009 στο πεδίο του άρθρου 8, παράγραφος 4, του ίδιου κανονισμού⁵³.

78. Κατ' αρχάς επισημαίνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο ουδόλως προέβη, στο πλαίσιο της εξετάσεως των δραστηριοτήτων που ασκήθηκαν από τη *Forge de Laguiole*, γενικώς σε αναλογική εφαρμογή της νομολογίας του επί της σοβαρής χρήσεως του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα, το Γενικό Δικαστήριο παρέθεσε, μόνο στη σκέψη 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τη νομολογία του επί της έννοιας των κατηγοριών και των υποκατηγοριών προϊόντων. Έπραξε δε τούτο προκειμένου να εξηγήσει τη διαπίστωση στην οποία προέβη ότι η εμπορία πιρουνιών δεν αποτελεί ικανή απόδειξη περί δραστηριότητας στον τομέα των επιτραπέζιων ειδών συνολικώς, αλλά μόνο περί δραστηριότητας στον τομέα των κουβέρ. Οι αιτιάσεις που προβάλλουν το EUIPO και η *Forge de Laguiole* όσον αφορά τη διαπίστωση αυτή είναι αλυσιτελείς.

79. Περαιτέρω, οι αιτιάσεις του EUIPO και της *Forge de Laguiole* είναι προδήλως αβάσιμες για τον λόγο ότι στηρίζονται σε ανακριβή ερμηνεία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Είναι αληθές βέβαια ότι, κατά την εξέταση των δραστηριοτήτων που πράγματι ασκήθηκαν από τη *Forge de Laguiole*, το Γενικό Δικαστήριο δεν προέταξε ρητώς τα κριτήρια βάσει των οποίων έπρεπε να πραγματοποιηθεί ο προσδιορισμός των δραστηριοτήτων. Συγκεκριμένα, το Γενικό Δικαστήριο παρέθεσε τη γαλλική νομολογία, την οποία επικαλούνται οι διάδικοι εν προκειμένω, μόνο στο πλαίσιο του ελέγχου τον οποίον άσκησε όσον αφορά τον κίνδυνο συγχύσεως⁵⁴. Ωστόσο, τούτο δεν αρκεί προκειμένου να διαπιστωθεί έλλειψη αιτιολογίας στην περίπτωση της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως. Τούτο διότι από την απόφαση αυτή προκύπτει προδήλως ότι τα κριτήρια που έχουν καθοριστεί από τη σχετική νομολογία, τα οποία θεωρούνται από όλους τους διαδίκους ως κρίσιμα, το Γενικό Δικαστήριο τα εφάρμοσε επίσης και κατά τον καθορισμό των δραστηριοτήτων που πράγματι ασκήθηκαν από τη *Forge de Laguiole*.

52 — Βλ., ειδικότερα, παράρτημα 16 του υπομνήματος επί της αιτήσεως αναιρέσεως το οποίο κατέθεσε ο G. Szajner.

53 — Βλ., σχετικώς, τη μνημονεύομενη από το EUIPO απόφαση της 29ης Μαρτίου 2011, *Anheuser-Busch κατά Budějovický Budvar* (C-96/09 P, EU:C:2011:189, σκέψεις 142 έως 146), καθώς και προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Cruz Villalón στην υπόθεση *Anheuser-Busch κατά Budějovický Budvar* (C-96/09 P, EU:C:2010:518, σημεία 69 και 70).

54 — Βλ. σκέψη 81 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως.

80. Συγκεκριμένα, κατά την εξέταση των δραστηριοτήτων αυτών, το Γενικό Δικαστήριο στηρίχθηκε ρητώς όχι μόνο στη φύση των οικείων προϊόντων, αλλά και στον προορισμό τους, στον σκοπό που καλούνται να επιτελέσουν, στην πελατεία, καθώς και στους τρόπους διανομής τους⁵⁵.

81. Καθότι το Γενικό Δικαστήριο έλαβε προσηκόντως υπόψη του τους διαφόρους αυτούς παράγοντες, η κρίση του εμπίπτει στο πεδίο της εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών. Υπό την επιφύλαξη της περιπτώσεως παραμορφώσεως, η οποία εν προκειμένω ούτε προβάλλεται και ούτε είναι πρόδηλη, η εκτίμηση αυτή δεν υπόκειται στον αναιρετικό έλεγχο του Δικαστηρίου⁵⁶. Μπορεί το EUIPO και η Forge de Laguiole να διαφωνούν με τις πραγματικές διαπιστώσεις στις οποίες προέβη το Γενικό Δικαστήριο, βάσει της φύσεως, του προορισμού και του σκοπού των οικείων προϊόντων, σε συνάρτηση με τις δραστηριότητες που ασκήθηκαν από τη Forge de Laguiole, ωστόσο τούτο δεν αρκεί προκειμένου να καταδειχθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε, στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σε πλάνη περι το δίκαιο.

82. Επομένως, και το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

3. Σύνοψη

83. Αφού κανείς από τους λόγους αναιρέσεως του EUIPO δεν μπορεί να ευδοκιμήσει, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

VI – Δικαστικά έξοδα

84. Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως απορρίπτεται, το Δικαστήριο αποφαινεται επί των εξόδων.

85. Από το άρθρο 138, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 184, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, προκύπτει ότι ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι ο G. Szajner υπέβαλε αντίστοιχο αίτημα και το EUIPO ηττήθηκε, πρέπει το EUIPO να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα.

86. Περαιτέρω, από το άρθρο 184, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας προκύπτει ότι ο παρεμβαίνων πρωτοδίκως, ο οποίος δεν άσκησε την αναίρεση, μπορεί να καταδικαστεί στα έξοδα της αναιρετικής δίκης αν έλαβε μέρος στην ενώπιον του Δικαστηρίου έγγραφη ή προφορική διαδικασία. Κατ' εφαρμογήν της διατάξεως αυτής πρέπει η Forge de Laguiole SARL, η οποία εν προκειμένω έλαβε μέρος στην έγγραφη διαδικασία, να καταδικαστεί στα δικαστικά της έξοδα.

VII – Πρόταση

87. Κατόπιν των ανωτέρω εκτιμήσεων, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφασίσει ως εξής:

- 1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.
- 2) Το EUIPO φέρει τα δικαστικά του έξοδα, καθώς και τα έξοδα του G. Szajner.
- 3) Η Forge de Laguiole SARL φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

55 — Βλ. σκέψεις 61, 62, καθώς και 67 έως 69 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά τις δραστηριότητες που πράγματι ασκήθηκαν από τη Forge de Laguiole. Σε συνάρτηση με την εξέταση του κινδύνου συγχύσεως, βλ., περαιτέρω, σκέψεις 85, 99, 101, 104, 106, καθώς και 110 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

56 — Βλ., αντιστοίχως, διατάξεις της 30ής Ιανουαρίου 2014, *Industrias Alen κατά The Clorox Company* (C-422/12 P, EU:C:2014:57, σκέψη 38), καθώς και της 20ής Ιανουαρίου 2015, *Longevity Health Products κατά ΓΕΕΑ* (C-311/14 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2015:23, σκέψη 39).